102 godine od polaganja kamena temeljca širokobriješke Gimnazije

jabuka.tv/godisnjica-polaganja-kamena-temeljca-sirokobrijeske-gimnazije

D.L. October 4, 2026

Na današnji dan prije 102 godinu, točnije 4. listopada 1924. godine, biskup fra Alojzije Mišić postavio je i blagoslovio temeljni kamen na kojem danas stoji zgrada Gimnazije fra Dominika Mandića u Širokom Brijegu.

Na spomen-spisu koji je stavljen u **limenu kutiju**, a kutija u kamen, koji je **ugrađen u desni stup** na visini 60 cm iznad praga, na ulazu u zgradu, na latinskom jeziku zapisano je: *Ad sempiternam rei memoriam. In Dei nomine. Amen*, što na hrvatskom jeziku znači. *Vjekovječnoj uspomeni (stvari). U ime Božje. Amen*.

U novu gimnazijsku zgradu prvi učenici uselili su se **1927. godine**. Izgradnjom velebne zgrade stvorili su se potpuni uvjeti za rad i razvijanje učeničkih postignuća. Dolaskom **fra Dominika Mandića** na mjesto ravnatelja 1934. godine Velika franjevačka klasična gimnazija proglašena je **najboljom školom takve vrste u Kraljevini Jugoslaviji**, a u školskoj 1938./1939. godini od 20 njezinih profesora njih **15 bili su doktori znanosti**.

Drugi svjetski rat, a posebice njegov kraj, ostavili su krvavi pečat na samu Gimnaziju, Franjevački samostan i cijeli hrvatski narod u Hercegovini, kada su partizani na brutalan način ubili 66 franjevaca od kojih su mnogi bili profesori u Gimnaziji. Posljednji sati nastave u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Širokom Brijegu, uz prekid **1943./1944.** školske godine

zbog smještaja njemačke bolnice u njezine prostorije, održali su se u studenom 1944. U tijeku vođenja borbi za Široki Brijeg i njegovo zauzimanje 7. veljače 1945. stradao je središnji dio gimnazijske zgrade.

Godine **1946.** Ministarstvo za prosvjetu Narodne Republike Bosne i Hercegovine donijelo je odluku o osnivanju **Niže gimnazije** u Širokom Brijegu, a naziv škole glasio je ”Državna niža realna gimnazija na Širokom Brijegu”, te je **od 1946. do 1948. godine** zgrada gimnazije popravljena i osposobljena za održavanje nastave. Niža gimnazija u Širokom Brijegu bila je trogodišnja, a zatim četverogodišnja. Godine **1955.** Državna niža realna gimnazija na Širokom Brijegu prestaje s radom i prerasta u **Državnu realnu gimnaziju na Ličtici** kad je otvoren peti i šesti razred, a zatim sedmi i osmi.

Najzaslužniji za obnovu Gimnazije bio je **Petar Leko** nekadašnji sjemeništarac i aktivist nove vlasti kao i **Marko Šoljić**. Petar Leko bio je i prvi poslijeratni ravnatelj u mandatu od 1955. do 1957. godine. U školskoj **1966./1967. godini** Državna realna gimnazija na Ličtici potpuno je obnovljena i opremljena namještajem i kabinetima, a promijenjen je i njezin naziv u **Gimnazija Ivan Goran Kovačić** na Ličtici.

Godine 1971. ukinut je Zakon o gimnazijama, a **1973. godine** donijeta je odluka o spajanju Gimnazije ”Ivan Goran Kovačić” sa Školom za praktičnu nastavu učenika u privredi u Ličtici u **Srednjoškolski centar na Ličtici**. Gimnazijski sustav ukinut je čuvenim **Šuvarovim ”usmjerenim”** obrazovanjem **1979.** godine kada se formira Radna organizacija Srednjoškolski centar s dvije sastavnice ili tzv. OUR-a (Osnovna organizacije udruženog rada).

Godine **1989.** formirao se **Odbor za obnovu Gimnazije**. Zahvaljujući tom Odboru i iznimnoj želji brojnih bivših i tadašnjih gimnazijalaca i Općine Široki Brijeg, osnovan je i Fond fra Didak Buntić s ciljem obnove Gimnazije. Radovi na obnovi gimnazijske zgrade započeli su **1991. godine**, a **2. travnja 1992. godine** Općinsko vijeće Široki Brijeg donijelo je i Odluku o osnivanju **Gimnazije fra Dominika Mandića**. Treći put obnovljenu gimnazijsku zgradu **19. svibnja 1993. godine** otvorio je prvi predsjednik Republike Hrvatske dr. Franjo Tuđman.

Rad su prepoznale i nadležne institucije pa je Općinsko vijeće Širokog Brijega na sjednici održanoj **31. srpnja 2013. godine** donijelo Odluku o dodjeli javnog priznanja, zlatna plaketa **”Grb općine Široki Brijeg”** za izuzetno djelo i doprinos razvoju i ugledu Općine Široki Brijeg. Širokobriješka Gimnazija je 2018. godine znanstvenim simpozijem obilježila 100 godina od stjecanja prava javnosti.

22. siječnja 2024. godine **u požaru je izgorio krov** Gimnazije fra Dominika Mandića, a poplavilo je i nekoliko učionica. Učenici srednjih škola iz Širokoga Brijega od tada pa sve do danas nastavu pohađaju u prostorijama Prve i Druge osnovne škole Široki Brijeg, a u tijeku su radovi na rekonstrukciji zgrade.